1858. N°. 22.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG [illegible] FEBRUARIJ.

De Prijs der Courant is f12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 18 Februarij.

De arrond.-regtbank te 's Gravenhage heeft heden den alhier gefailleerden koopman (van welke zaak reeds vroeger melding is gemaakt), schuldig verklaard aan enkelen bankbreuk en hem veroordeeld tot eene correctionele gevangenisstraf voor den tijd van 3 maanden.

— Heden morgen werd alhier een fruitverkooper, de Graaf genaamd, terwijl hij bezig was voor eene woning op het Rapenburg zijne waar te verkoopen, door eene plotselinge beroerte overvallen, die oogenblikkelijk den dood ten gevolge had.

— Vergelijkende Staat van de zuivere opbrengst der opcenten en eigene middelen ten behoeve der gemeente Leyden geheven, gedurende de jaren 1856 en 1857.

	1856.	1857.
Geslagt (bij opcenten en invoer)	f 20761.33½	f 20828.25.
Binnenl. gedistilleerd (idem)	- 44422.75	- 49136.67.
Buitenl. gedistilleerd (idem)	- 2918.41½	- 1889.63½.
Likeuren (idem)	- 1020.79½	- 708.04.
Gemaal (eigen middel)	- 55402.40½	- 57858.56.
Wijn, Fruit- en Kunstwijn (idem)	- 14801.75	- 17206.65.
Turf (idem)	»	- 9402 83.
Steenkolen (idem)	»	- 4763.37.
Brandhout (idem)	»	- 3743.75.
	f139327.45	f165537.76½

— De *St.-Cour.* bevat een overzigt van de opbrengst van 's Lands middelen over de maand Januarij van 1858, waaruit blijkt, dat die bedragen heeft f1,863,620.28, zijnde f16,382.39 minder dan in Januarij 1857.

— De diergaarde te Rotterdam heeft wederom een belangrijk geschenk ontvangen, namelijk een prachtigen Bengaalschen olifant, van Moulmain aangebragt met het schip *Koophandel*, kapitein Brevecoeur, thans in eene Engelsche haven binnen. De diergaarde is deze aanwinst verschuldigd aan de vrijgevigheid van den heer Chs. Serbuys, vroeger consul van België te Rotterdam. Voorts zijn nog bij die inrigting ontvangen eene Javaansche koe, een gevlekte panther, een wilde hond en eenige fraaije tropische vogels.

— De Inspecteur van de geneeskundige dienst der landmagt heeft ter kennis gebragt van ouders of voogden, die voor hunne zonen of pupillen de toelating verlangen als kweekeling bij 's rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen, dat op 6 Julij dezes jaars een vergelijkend examen van de adspiranten zal gehouden worden. Belanghebbenden moeten voor 1 Mei daartoe bij hem inspecteur een verzoekschrift, op zegel geschreven, inzenden.

— In ons vorig nommer hebben wij melding gemaakt van het verdrinken van den predikant van het dorp Eelde in Drenthe. Omtrent dit noodlottig voorval worden nog de volgende bijzonderheden medegedeeld. Een gezelschap van 8 personen begaf zich uit Eelde en Paterswolde op schaatsen naar het Noordwillemskanaal. Na zich eenigen tijd op de Punt te hebben opgehouden, keerde men terug. Alsnu wilde men ter loops even het nieuwe kanaal gaan zien, doch bemerkte met schrik, dat de beide zich bij het gezelschap bevindende kinderen, zijnde een 12 jarig zoontje van d[s]. P. Begeman, van Eelde, en het ruim 9 jarige zoontje van den heer W. J. H. Tresling, van Paterswolde, regt toereden op een open vak, op de scheiding van het Noordwillemskanaal en het Horensche diep. Men riep hun nog toe, doch de knapen schenen het gevaar niet te bemerken, reden beide in de opening en zonken. De heeren A. Hesselink, van Paterswolde, een grijsaard van ruim 70 jaren, en d[s]. Begeman, schoten onmiddellijk ter hulpe toe. D[s]. Begeman sprong zonder zich een oogenblik te bedenken zijn kind achterna, en verdween in de diepte. De dochter van den heer Hesselink wilde haren vader nog terughouden, doch de moedige grijsaard herinnerde haar, dat hij een goed zwemmer was, sprong mede in het water, en kwam weldra weer boven, met het zoontje van den heer Tresling in den arm. Reeds wenkte hij zijne dochter dat alles goed ging, toen hij plotseling met zijn last wegzonk, en nu, om niet weder te voorschijn te komen. Inmiddels kwamen ook de heer J. G. M. Timmerman, gepensioneerd luit.-kolonel van 't Oost-Ind. leger te Eelde, en diens zuster, die mede tot het gezelschap behoorden, bij de plaats des ongeluks, en geraakte ook de laatstgenoemde in het water, doch had tevens het geluk er spoedig weder uit te komen. Maar helaas, elke poging om de beide andere heeren en de kinderen te redden, bleef vruchteloos. De redding was ook hoogst moeijelijk, want er was niemand om te helpen dan de heer Timmerman en de dames, waarvan de eene, mejufvrouw Hesseling, haren hoogbejaarden vader, en de andere, mevrouw Tresling, haar eenigst kind moest zien omkomen, en die tevens getuigen moesten zijn van den rampspoedigen dood van d[s]. Begeman en zijn zoontje. Men stelle zich den toestand dezer vrouwen voor, vooral toen zij later het ophalen van vier lijken moesten aanschouwen; eerst dat van d[s]. Begeman en diens zoontje, het laatst dat van den heer Hesselink, die ook nu nog den knaap, dien hij had willen redden, vast in zijn arm hield geklemd.

— De gemeenteraad van Zwolle heeft besloten de onlangs geopende handelsbeurs aldaar op te heffen, omdat er bijna geen gebruik van wordt gemaakt.

— De bekende Jan Putting, die wegens vervalsching van coupons bij twee vonnissen tot 32 jaren tuchthuisstraf was veroordeeld, en zich door herhaalde ontvlugting uit andere gevangenissen berucht heeft gemaakt, is in de vorige week in het huis van opsluiting te Leeuwarden overleden.

— Te Goes zijn ongunstige berigten uit Engeland ontvangen, betrekkelijk den voortgang der werkzaamheden aan het kanaal, en wel van dien aard dat onmiddellijk het uitpompen en de andere bezigheden zijn gestaakt, en het geheele personeel, zoo boekhouders, opzigters enz., zijn bedankt.

— In Augustus van het vorige jaar liep te Maastricht het gerucht dat de persoon van T. van der Gracht, gewezen agent van politie, een gewelddadigen dood was gestorven. Een onderzoek werd gedaan en het gevolg daarvan is, dat de huisvrouw van van der Gracht thans voor het prov. geregtshof in Limburg zal worden teregtgesteld ter zake van moord, op haren man gepleegd. Uit een aantal omstandigheden vermeenen deskundigen te moeten afleiden, dat de dood het gevolg is van worging, te weeg gebragt door gepleegd geweld en wel door middel van een koord. De beschuldigde beweert dat haar man, die zich aan het overmatig gebruik van sterken drank overgaf, een zelfmoord heeft begaan.

— Bij het onderzoek in de afdeelingen der kamer van het ontwerp, houdende bepalingen ter bevordering van het veilig verkeer langs de ijzeren spoorwegen, heeft men algemeen geklaagd, dat dit voorstel, op welk standpunt men zich bij de beoordeeling plaatse, niet anders dan als hoogst onvolledig te beschouwen is. Een aantal onderwerpen, waaromtrent regeling van den wetgever mogt worden verwacht, worden in het verslag opgenoemd. In het wets-ontwerp worden eigenlijk slechts fragmenten van eene spoorwegwetgeving geleverd. Een vlugtig overzigt van het ontwerp is derhalve, naar het oordeel der meerderheid, reeds genoegzaam, om zich te overtuigen, dat het niet aan de behoefte voldoet. Men moest dus met ernst aandringen op eene geheele omwerking der wet, en achtte het hoogst wenschelijk, dat aan de redactie van een volgend opstel meer zorg werd besteed dan aan het tegenwoordige is te beurt gevallen.

— Uit het antwoord der regering op het voorloopig verslag wegens het gebruik van het koloniale batig slot van 1855, blijkt, dat de regering eene kolonisatie, door bijzondere personen buiten Java te ondernemen, geenszins wil tegenwerken, doch ongezind is om ruime bijdragen daartoe te verstrekken; en dat de minister van kolonien met zijn ambtgenoot van marine in overleg is getreden voor het tot standbrengen eener versnelde gemeenschap met Oost Indie; maar dat de behandeling van dit vraagstuk nog niet ten einde is gebragt.

— In een overzigt van den toestand van het eiland Curaçao aan het einde van 1857, worden o. a. de volgende bijzonderheden medegedeeld. De gele koorts, die in de laatste maanden van 1852 zich op dat eiland had geopenbaard, in het laatst van 1856 dikwijls met hevigheid heeft gewoed, en vele menschen ten grave heeft gesleept, is sedert 1857 geheel geweken.

De afzet van het zout, dat zulk een belangrijk artikel van uitvoer is naar de Ver. Staten van N.-Amerika, is in het afgeloopen jaar onbeduidend geweest, zoodat er te Curaçao, alsmede op het eiland Bonaire, eene groote hoeveelheid voorhanden is van de inzameling der beide laatste jaren. Het is te bejammeren, dat men in dit overzigt van den handel en de nijverheid in deze kolonie niet gunstig kan gewagen. De handelscrisis in de Ver. Staten heeft in dat opzigt een nadeeligen invloed geoefend op de handelszaken. In den loop van 1857 zijn vele slaven van Curaçao naar de overkust gevlugt, onder welke zich verscheidene bekwame timmerlieden van de timmerwerven bevonden; hierdoor is het werk op deze werven zeer belemmerd geworden. Nog meer is het te betreuren, dat van de laatste vlugtelingen, 26 in getal, waaronder eenige dezer ambachtslieden geteld worden, geen enkele is teregt gekomen; zij zijn, naar alle waarschijnlijkheid, in zee omgekomen.

Men heeft met genoegen opgemerkt, dat de haven van Curaçao in het jongst verloopene jaar vrij meer dan in vele voorgaande jaren is bezocht geworden door vaartuigen uit Europesche havens, vooral door vaartuigen uit de havens van Nederland. Zulks levert het bewijs, dat de handelsbetrekkingen met het moederland verlevendigd zijn.

's GRAVENHAGE, 18 Februarij.

Z. M. heeft tot ridders der orde van den Ned. Leeuw benoemd graaf ... van Limburg Stirum, intendant der koninklijke paleizen, en ... baron van Lynden, kamerheer van Z. M.

— Aan de hh. J. H. van Gent, koopman, brander en reeder te Schiedam, en A. H. Hafkenscheid, president der vereeniging van den H. Vincentius van Paulo, te Amsterdam, is vergunning verleend tot het aannemen der ridderorde van den H. Gregorius den Grooten, hun door den Paus geschonken.

— Z. M. de koning heeft goedgevonden te benoemen bij het wapen der cavalerie: bij het 2de reg. dragonders, tot majoor, den ridmeester der 1ste kl. G. A. Hamming, adjudant bij het 3de reg. dragonders; bij het 3de reg. dragonders, tot ridmeester van de 3de kl., den 1sten luit. J. P. van den Brandeler, van het 1ste reg. dragonders; bij het wapen der artillerie: bij het reg. veld-artillerie, tot kapitein 3de kl., den 1sten luit. K. H. van Diepenbrugge; bij het 1ste reg. vesting-artillerie, tot kapitein 3de kl., den 1sten luit. C. J. Warnsinck, van het 3de reg. vesting-artillerie.

— De soirée-dansante met souper, gisteren avond ten hove gehouden, was zeer luisterrijk, en werd door onderscheidene leden van de kon. familie bijgewoond. Ongeveer ruim 300 personen waren tot bijwoning er van uitgenoodigd.

— Alhier zijn door de politie in verzekerde bewaring gebragt twee schoorsteenvegersknechts, die zich zouden hebben schuldig gemaakt aan diefstal van lood van eene woning, waarin zij werkzaam waren.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Woensdag 17 Februarij.

In deze zitting heeft de commissie van rapporteurs voor het voorstel van 9 leden, tot afschaffing van den accijns op het geslagt, haar eindverslag uitgebragt. Later zal bepaald worden wanneer de beraadslagingen over dat voorstel zullen gevoerd worden.

De behandeling van het wets-ontwerp tot herziening der wet op het personeel is voortgezet, en wel door over te gaan tot de artikelen.

Op art. 1 hadden de heeren van Deinse en Reinders ieder eene wijziging voorgedragen. De eerste strekte om onder de grondslagen op te nemen dien der haardsteden; de tweede om daaruit weg te laten de grondslagen voor de dienstboden en de rijtuigen, en van den vijfden grondslag de belasting op de ezels te doen vervallen.

Nadat onderscheidene leden daarover hunne zienswijze hadden uitgedrukt, die zeer uiteenloopend was, en de minister van financien nogmaals het hooge belang had aangetoond, dat er in gelegen was om zich over de grondslagen der wet op het personeel te verstaan, heeft de heer van Deinse zijn amendement ingetrokken, maar daarentegen de volgende motie van orde voorgesteld:

De kamer, alvorens over te gaan tot de stemming over art. 1 van het aan de orde zijnde wets-ontwerp, verklaart van oordeel te zijn, dat de grondslag der haardsteden in de personele belasting moet behouden blijven.

Na eenige beraadslaging werd die motie met 44 tegen 17 stemmen verworpen. De heer Reinders heeft daarna zijn amendement ingetrokken, en de heer Bieruma Oosting het door den heer van Deinse ingetrokken amendement op nieuw voorgedragen.

De wijziging werd met 47 tegen 14 stemmen verworpen en art. 1 van het wets-ontwerp vervolgens, in stemming gebragt, met 38 tegen 23 stemmen aangenomen.

Voor hebben gestemd de hh. Hoffmann, van Deinse, Nolthenius, Wintgens, Godefroi, Stolte, Schimmelpenninck van der Oye, van Heiden Reinestein, Kien, Taets van Amerongen, Bieruma Oosting, van Lynden, van Asch van Wijck, van Foreest, Elout van Soeterwoude, Schimmelpenninck, de Brauw, Hoekwater, van Franck, Bosscha, Dirks, Delprat en de Voorzitter. Afwezig waren de hh. Wybenga, Vegilin van Claerbergen, van Nispen van Sevenaer, van Reede van Oudtshoorn, Baud, Slicher van Domburg en Storm.

De minister van financien heeft daarop te kennen gegeven, dat hij het welbehagen van Z. M. den koning inwinnen en later aan de vergadering mededeelen zou, wat ten opzigte van de belastingwetten van regeringswege zou worden beslist.

De kamer heeft besloten dat op morgen zullen plaats hebben de interpellatien van de hh. Thorbecke en Dommer van Poldersveldt, aangaande de quaestie der spoorwegen en verplaatsing van officieren van het Nederl. leger naar dat van Indie, en op aanst. Zaturdag de beraadslagingen over de wets-ontwerpen betreffende het hoog militair geregtshof en het bekleeden van landsbedieningen door vreemdelingen.

Zitting van Donderdag 18 February.

Aan de orde is het houden der interpellatie door den heer Thorbecke aan den minister van binnenl. zaken, betreffende de zaak der spoorwegen.

De heer Thorbecke zegt vooraf, dat de vragen die hij wenscht te doen, drie punten zullen betreffen: 1°. den aanleg van nieuwe spoorwegen hier te lande; 2°. de ontwerpen voor internationale spoorwegen, waaromtrent onderhandelingen gevoerd zijn of worden; 3°. de bestaande ondernemingen. Zijne rede zal zijn noch een critiek der regerings-handelingen, noch een betoog van het gewigt der spoorwegen voor ons land, noch ook een pleidooi voor de belangen van deze of gene streek. Het eenige doel der interpellatie is, dat er over gehandeld worde. Hij meent dat zijne wijze van interpelleren aan den minister welkom zal zijn. Hij denkt tegen de regering den opgewekten ijver van het publiek geenszins op te jagen integendeel, hij meent dat die gebleken belangstelling eer getemperd en geleid, dan meer opgewekt moet worden. De drie genoemde punten worden door den spreker uitvoerig ontwikkeld.

Na den heer Thorbecke spreken nog de heeren van der Veen en Sloet tot Oldhuis om het hooge belang van de interpellatie te doen uitkomen.

De minister van binnenl. zaken zegt dat er vele belangrijke vragen tot hem zijn gerigt. Tot beantwoording heeft hij meer tijd en beraad noodig dan hem op dit oogenblik gegund is. Hij meent dus verlof te moeten verzoeken om op die vragen later, b. v. Maandag, te antwoorden. Dit verlof wordt door de kamer verleend.

Vervolgens is aan de orde de interpellatie van den heer Dommer van Poldersveldt aan den minister van kolonien. Die interpellatie komt hoofdzakelijk neder op het volgende: welke is de eigenlijke inhoud van het besluit in Augustus genomen op het uitzenden van officieren van ons leger naar Indie, en welken indruk heeft dit besluit op het leger in Indie gemaakt?

De minister van kolonien heeft omtrent die vragen de noodige ophelderingen gegeven.

De hh. Storm van 's Gravesande, Dommer en de minister van kolonien hebben nog het woord gevoerd en daarmede was de interpellatie afgeloopen.

De vergadering is tot Maandag gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 16 Februarij.

In het hoogerhuis heeft lord Ellenborough de aandacht gevestigd op de zoo menigvuldige doodvonnissen in Indie ten uitvoer gelegd. Hij geloofde dat het beter was daarvoor geeseling en verbanning in de plaats te stellen. Lord Granville, hoewel het groote aantal doodstraffen afkeurende, verklaarde zich een hevig tegenstander van de geeselstraf.

— In het lagerhuis is op den 15den de beraadslaging voortgezet over de wet op het Indisch bestuur, uit welke beraadslaging nog weinig omtrent den einduitslag is op te maken. Later heeft de heer Griffith eene interpellatie tot lord Palmerston gerigt, ten einde te weten of het in de bedoeling der regering ligt om van de Fransche regering te eischen dat de brief, waarin zij haar leedwezen betuigde wegens de opname in den *Moniteur* der bekende adressen van het leger, mede in den *Moniteur* zal worden medegedeeld. Lord Palmerston heeft daarop gezegd dat hij dien eisch als eene ongerijmdheid beschouwde. Hij heeft tevens gewezen op het gevaar waarmede het verbond tusschen Engeland en Frankrijk wordt bedreigd, bijaldien de aanvallen tegen den keizer der Franschen geen einde nemen.

De behandeling van de Indische wet zal niet voor Donderdag aanst. opgevat worden.

— De hertog van Cambridge heeft aan het parlement eene belangrijke mededeeling gedaan, waaruit blijkt dat het verlies onlangs door de Engelschen te Cawnpore geleden, niet aan den generaal Windham is te wijten.

— De persoon van Bernard, die als medepligtig aan den aanslag op het leven van den keizer der Franschen is gevangen genomen, heeft hier een verhoor ondergaan. Hij stond in naauwe betrekking met Orsini en heeft hem op zijne reizen in ons land vergezeld. Hij wordt beschuldigd de bommen naar Parijs te hebben overgezonden. Het tweede verhoor zal over 8 dagen plaats hebben.

— Met de behandeling van het regtsgeding van de directeurs der Royal British Bank is een aanvang gemaakt. De beroemdste regtsgeleerden zullen daarin optreden.

— De *Morning-Post* deelt een uittreksel mede uit het dagblad van Peking, het officiële blad van het Chinesche hof, waaruit blijkt dat er in November ll. door de Chinezen aanstalten gemaakt werden om hun grondgebied aan den kant der rivier de Amur gewapenderhand tegen aanmatigingen van Ruslands zijde te verdedigen.

— Met de eerste scheepsgelegenheid zullen er nog 2000 man naar Indie worden overgebragt.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Februarij.

De keizer heeft de twee militairen, die zich bij de bemagtiging van Canton hebben onderscheiden, tot ridder van het Legioen van Eer benoemd.

— De hertog van Montebello is thans tot gezant te Petersburg benoemd.

— Prins Ottajano, die van wege den koning van Napels den keizer met zijne redding heeft geluk gewenscht, is weder vertrokken. Hij heeft een eigenhandig geschreven brief van den keizer voor zijnen vorst medegenomen.

— Men zegt, dat onze regering aan den koning van Pruissen het verblijf op het kasteel van Pau heeft aangeboden, omdat de geneesheeren de berglucht zeer heilzaam voor den koning oordeelen.

— Door de regering is bij het wetgevend ligchaam een crediet aangevraagd van 1,200,000 fr., tot bestrijding der geheime uitgaven voor de openbare veiligheid.

— Volgens gerucht zou het regtsgeding van Orsini c. s. nog uitgesteld worden, om den loop van het regtelijk onderzoek te Londen, betreffende Bernard, af te wachten. Gelijk men weet hebben Orsini en Pieri den heer Jules Favre tot hunnen verdediger gekozen. Thans heeft de voorzitter van het hof aan Rudio en Gomez, die geene keuze hadden gedaan, de hh. Mathieu en Nicolet als verdedigers toegevoegd.

— De optogten met de vette ossen zijn door schoon weder begunstigd. De nieuwsgierigheid der ingezetenen was groot. De beesten zijn aan den heer Duval, slager en restaurateur verkocht, tegen 2.40 fr. het kilogramme.

— Er wordt hier wel gesproken van de ontdekking van een jeugdigen mechanicus, Duterne genaamd, daarin bestaande om door middel van zamenpersing van lucht eene beweegkracht te voorschijn te brengen, die op de nijverheid en fabrieken toegepast, 75 pCt. op de brandstoffen zou besparen. De toestel des uitvinders moet zeer eenvoudig zijn.

— Te Rouaan is overleden de heer Darius, vroeger tooneelzanger, in den ouderdom van 103 jaren. In 1814 was hij voor het eerst te Rouaan opgetreden en in 1822, op den ouderdom van 68 jaren, volbragt hij nog zijne taak als zanger. Toen was hij bezitter van 80,000 fr. en vermeende daardoor in staat te zijn eene eervolle rust te genieten. Een faillissement beroofde hem echter van zijn vermogen. Eenige vrienden bezorgden hem eene kleine betrekking, die hij tot op 100-jarigen ouderdom, waarna hij ... werd hij in een gesticht opgenomen.

— Te Gien (Loiret) zijn bij het doen van opgravingen weder vier werklieden bedolven. Slechts een hunner is nog levend gered.

PRUISSEN.

BERLIJN, 16 Februarij.

De provincie Westphalen heeft aan prins Frederik Wilhelm een geschenk toegezonden, bestaande in een wit paard (zinnebeeld van den Saksischen volksstam), een stuk fijn linnen, een ham, en een groot zwart brood, bekend onder den naam van *pumpernickel*.

— Men heeft alhier hoop op de afkondiging eener uitgebreide amnestie, waartoe het van regeringswege gedane onderzoek omtrent de personen die in de vestingen zijn opgesloten aanleiding geeft.

— Te Siegburg voelde men in den morgen van den 7den een hevig dreunen van den grond. Later vernam men dat de kruitfabriek van de gebroeders

Bilderg, uit Keulen, in het Salzer-dal gelegen, was gesprongen. Een persoon heeft daarbij het leven verloren.

— Te Koningsbergen is de luit.-generaal von Plekwe in een tweegevecht, wegens familie-geschillen ontstaan, door den luitenant Jackmann doodgeschoten.

— De bevolking van Mecklenburg blijft steeds afnemende, vooral geeft aldaar de ellendige toestand van de lagere volksklasse aanleiding tot verhuizing. Over de zedelijkheid van dien staat kan men oordeelen, wanneer men in aanmerking neemt dat van de vijf kinderen die er geboren worden er een onwettig is.

— De Zwitsersche regering heeft besloten aan de uitgewekenen in de kantons Waadt, Neuchatel, Tessino en Solothurn vaste verblijfplaatsen aan te wijzen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 15 Februarij.

Met het oog op de woelingen in de onderscheidene Turksche provinciën, wordt op onze grenzen de krijgsmagt aanzienlijk versterkt.

— Het fregat *Novara* is, op zijne reize om de wereld, den 15den Januarij voor Ceylon aangekomen.

TURKYE.

In Herzegowina was tusschen de boeren en de Turksche gezagvoerders een wapenstilstand gesloten, die tot 23 April zou duren. Spoedig echter is deze overeenkomst geschonden en op 11 Februarij heeft er weder een vrij ernstig gevecht plaats gehad. Van de zijde der Turken is het aantal dooden nog onbekend, dat der gekwetsten bedroeg 40. De tegenpartij had 15 dooden. De Turken hebben Zupzi verwoest en 800 man ongeregelde troepen zijn te Trebinje binnengerukt.

— Te Beyruth (Syrië) is voor het eerst een dagblad verschenen. Het voert den titel *Hadicat en Akhbar*, en is in het Arabisch geschreven.

OOST-INDIË.

BATAVIA, 24 December 1857.

De *Celebes* heeft den 10den Julij met 's lands schooner de *Sylph* op sleeptouw en den resident der zuid- en ooster-afdeeling van Borneo aan boord, eene reis naar de Koetei- en Berouw-rivieren gedaan, ten einde den beruchten zeeroover Siegaroeda te trachten in handen te krijgen. Na ook de schoener *Lansier* mede te hebben genomen, was men gelukkig genoeg den zoon van genoemden roover in handen te krijgen, 31 menschen uit slavernij te verlossen en 2 praauwen, die slavenhandel dreven, te vermeesteren. Den 31sten daarop verliet men Berouw-rivier. Op de verzekering van een weggeloopen slaaf, dat op het eiland Banhoag verscheidene rooverspraauwen aangebouwd werden, stoomde men derwaarts, doch kon door de steilte van het strand geen ankergrond vinden, evenwel genoegzaam kunnende naderen, om ettelijke rooverspraauwen in aanbouw te zien. Door de batterij poogde men de praauwen te vernielen, en na eenigen tijd gevuurd te hebben, ook om de bevolking verwijderd te houden, werd de luit. ter zee Servatius met twee gewapende sloepen naar den wal gezonden, om de praauwen verder in brand te steken. Zes op het strand staande vaartuigen werden aldus vernield, terwijl nog eene bergplaats van rijst en eene groote praauw, verder den wal op staande, aan de vlammen werd prijs gegeven, waarop men naar boord terugkeerde, een lila en een Portugeschen slaaf medevoerende, die zwemmende naar de sloepen kwam.

— Van Soerabaija wordt van 10 Dec. het volgende gemeld. Jl. Maandag is, in straat Madura, tusschen deze plaats en Grissee, een stoute roof gepleegd. Drie van laatstgenoemde plaats naar herwaarts vertrokken Arabieren werden onderweg door eene rooverspraauw overvallen en geplunderd. Onder het geroofde bevindt zich, volgens verklaring der bedoelde Arabieren, onder anderen een trommel, inhoudende *ƒ* 24.000 aan bankpapier, recepissen en zilvergeld, benevens 15 thail goud. Een der Arabieren werd door een lanssteek ernstig gewond en een der opvarenden ontving een houw op den linkerschouder.

— Op 30 November jl. zijn door een hevigen wind, 236 inlandsche woningen in 5 verschillende dessas van het district Grogol omgewaaid.

INGEZONDEN:

UITVOERING VAN HAYDN'S ORATORIUM:

DIE JAHRESZEITEN,

te Leyden in den Schouwburg op Woensdag den 10den Februarij jl.

(*Vervolg.*)

Het zou hier niet de plaats zijn om eene ontleding van Haydn's beroemd Oratorium te geven. Zij is ook voor hen die het stuk hoorden niet noodig, en zou ongenoegzaam zijn voor hen die zich dit genot niet verschaft hebben. In bijzonderheden omtrent de wijze der uitvoering zouden wij niet mogen treden, wanneer wij de meerderheid van het personeel in het oog houden, dat zich daarvoor beschikbaar had gesteld, en welks bescheidenheid door geene loftuitingen gekwetst, welks goede bedoeling niet door berisping, ook zelfs maar schijnbaar, miskend mag worden. Maar waar bleef immer bij de uitvoering van zulk een meesterstuk als dit Oratorium, dat zoo vele moeijelijkheden aanbiedt, zoo groot van omvang is, en zulk eene aanhoudende inspanning vordert, geen enkel schaduwtje bij zoovele glanzende lichtpunten over? Met betrekking tot den zang, zal wel niemand onze meening wederspreken, dat zoowel koor als solisten zich van hunne taak gekweten hebben op eene wijze, die in alle opzigten roemrijk mag heeten, en de sprekendste getuigenis heeft geleverd van hunne talenten, hunnen ijver, hun waar en diep kunstgevoel, maar ook van de uitnemende begaafdheden en van het nog helder brandende kunstvuur bij den bekwamen directeur onzer Leydsche maatschappelijke Muziekschool en Zangvereeniging. Met mannelijke kracht zwaaide de heer Lelièvre op dien avond den schepter, als aanvoerder van het zoo aanzienlijke personeel; en wie het niet wist, hij zou het niet vermoed hebben, toen de laatste toonen zwegen, dat repetitie en uitvoering op dien dag eene inspanning van ongeveer tien uren onvermijdelijk hadden gemaakt. Wie het niet wist, hij zou bij het tweede gedeelte, bij het zoo moeijelijke Jagtgezang en het lied van den Wijnoogst, en vooral bij het zwaar fugerende slotkoor niet bemerkt hebben, welk eene vermoeijende taak reeds was volbragt geworden, hoe slechts een drietal uren op dien dag tusschen repetitie en uitvoering eenige verpoozing hadden geleverd. En wat zullen wij zeggen van de solisten? De algemeene toejuiching aan het viertal dilettanten, die zich met de vervulling der zoo moeijelijke als vermoeijende solo-partijen wel hadden willen laten belasten, bij herhaling en onbeperkt geschonken, was welligt nimmer beter verdiend. De beide heeren, onze geachte stadgenooten, die de een de tenor-solo's van de twee eerste, de andere van de twee laatste afdeelingen, voor hunne rekening hadden genomen, de begaafde zangeres, die alleen gedurende den geheelen avond de sopraan solo's vervuld heeft, de dilettant uit het naburige Delft, wien insgelijks uitsluitend de voordragt der bas-solo's was opgedragen, allen kweten zich op eene wijze ver boven onzen lof verheven. Waar, tengevolge van den verren afstand van het orchest, het vreemde der plaats of welke reden ook, eene kleine fout hersteld moest worden, of eene korte weifeling bij het invallen met laatstgenoemde solo's zich scheen op te doen, werd, dank zij de tegenwoordigheid van geest des directeurs en de kalme bedaardheid van den solist, het ontbrekende onmiddelijk aangevuld, en alle stoornis voorkomen. Moesten wij eenige gedeelten noemen waarin de sopraan, mej. Lelièvre, het meeste talent toonde, wij zouden schier verlegen staan, maar toch wijzen op de alleruitmuntendste opvatting en voordragt van de heerlijke duët in de derde, en het sprookje in de vierde afdeeling. De vrees die wij met velen gekoesterd hadden, dat hare stem voor het allerongunstigste lokaal geene genoegzame kracht zou bezitten, bleek geheel overtollig, en ook dit getuigt niet weinig voor haar talent, dat zelfs op de verst verwijderde en voor het hooren minst gunstige plaats, geheel achter op de galerij tegenover het tooneel, geen enkele harer toonen verloren ging.

Het orchest, dat bijzonder goed bezet en met onderscheidene meesters van elders versterkt was, heeft over het algemeen genomen zijne taak uitstekend volbragt. De oboist liet nu en dan iets te wenschen over, de fagot, die uitmuntte door duidelijkheid, zuiverheid en ronden toon, had de kracht van zijn geluid bij de solo's wel wat mogen matigen; de koperen blaasinstrumenten schitterden bij het Jagtlied, de pauk bleek, vooral bij de schildering van het opkomend en uitbarstend onweder, aan kundige en krachtige handen toevertrouwd, clarinet en fluit waren gelukkig in de kleine verrassende solo's die de toondichter voor hen bestemd had. Onder de strijk-instrumenten had de tweede viool zich wat meer oplettend naar de bewegingen van den dirigeerstok moeten rigten, toen in den winter Hanne het tweede couplet van haar sprookje voordroeg.

Wij hielden een en ander niet terug, al ware het alleen om te toonen, dat wij met aandacht toehoorden. Onze aanmerkingen zijn slechts van geringe beteekenis, maar zij kunnen welligt ook juist daardoor getuigen voor de voortreffelijkheid van een geheel, dat tot gewigtige bedenkingen geene aanleiding bood.

Eenige opmerkingen op de uitvoering niet betrekkelijk, zullen wij nog laten volgen; zij betreffen de regeling van het geheel, het lokaal en — het publiek.

(*Wordt vervolgd.*)

OPENBARE VERGADERING

VAN DE

MAATSCHAPPIJ VAN FRAAIJE KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN, AFDEELING LEYDEN,

Op den 13den *Februarij* *jl.*

De avond van den 13den Febr. zal zeker allen, die toen in de zaal van het gebouw Tot Nut van 't Algemeen bijeengekomen waren, lang in het geheugen blijven. De geliefde schrijver der Betuwsche novellen, de heer Cremer, kwam in persoon een zijner verhalen, nog niet in druk verschenen, »het Paauwenveerke" getiteld, onder ons voordragen. Velen hadden zich reeds vermeid aan de frissche Betuwsche lucht en het vrolijke landschap, dat zich in zijne tafereelen afspiegelt, en met genot de gesprekken der dorpers beluisterd, die in zijne schriften niet worden opgevoerd, maar schijnen te spreken en te leven. Menig hart was reeds gewonnen voor den jongen kunstenaar, die onder het boerenbuis zooveel edele stof voor de dichtkunst had ontdekt, die de kernachtige ruwheid der volkstaal door zooveel fijn gevoel wist te bezielen, en zijn moedig penseel doopende in het krachtig koloriet der werkelijkheid, aan zijne opregte schilderingen eene tint wist te geven van aartsvaderlijke onschuld. Wie zou hem niet waardeeren den man, die zoo wel de leus der tegenwoordige kunst begrijpt, dat de poëzy niet buiten, maar in het leven ligt, hetwelk schoon in al zijne gedaanten en schakeringen, slechts diepte van gevoel en waarheid van opvatting behoeft om te schitteren in de kunst? Den man die ons het eigen vaderland zoo schoon leert vinden, even als die landman, die van zijn' grooten volksdichter zeide »dat hij zijn land schooner vond, sinds Burns er zulke schoone gedichtjes op gemaakt had?"

De heer Cremer kwam dan zelf onder ons lezen. Lezen is weder eene kunst op zich zelve. Maar de heer Cremer verstaat haar. Niet alleen omdat hij den tongval der dorpers zoo heerlijk heeft gevat, en u doet gevoelen, dat het zeggen: »zoo vele talen men spreekt, zoo vele malen is men mensch" ook zin heeft voor het dialekt van dorpen en provinciën — neen! maar omdat zijne geheele voordragt zuiver is. Meer kan ik er niet van zeggen. Maar de kunst, die zich tot de zuivere natuur heeft verheven en u niet meer herinnert dat zij kunst is, die heeft haar doel bereikt. Zeker, het is meermalen een toejuichend dat u vertoond wordt, en een welgever der welsprekendheid zal zeker geen moed hebben iemand vrijheid te geven om platte dorpspraatjes, ja zelfs het aanhitsen van paarden op het spreekgestoelte na te bootsen — maar hij, die daartoe de vrijheid van een' ander

gedwongen moest, wage er zich niet aan; het zal hem zeker mislukken. Maar de Heer Cremer heeft zich-zelven die vrijheid gegeven, en er meesterlijk gebruik van gemaakt. Wij hebben eerbied voor eene kunst, die de kunstregelen in verwarring brengt — of uitbreidt.

En wat heeft er nu wel omgegaan in die zaal? Wij hebben gelagchen, dat is zeker, en wij hebben genoten, ja „bovenal” genoten; dat is ook zeker; maar dat mannen met een gezochten kunstgreep hun zakdoek naar het gelaat hebben gebragt, en anderen zich ergerden, omdat zij hunne aandoeningen niet langer meester zich bespottelijk aanstelden, en dat grijsaards geroerd zijn geweest, zoodat zij geen lust hadden om te spreken „dat is zeker zoo zeker.” Maar wat heeft er wel in uwe harten omgegaan, bekoorlijke helft onzer vergadering? Hoe was het u te moede bij dat Leesinnetje in het elzenboschje, toen zij meende, dat haar „een kat op de keel vloog?” Of toen Huibert met het musschengeweer in de hand naar de sterrekens keek, tot dat de kokende wraak in dikke tranen smolt, zelve heldere sterrekens? Of toen het zieltogend Willempje ijlde van het Rhauwenveerke? — Slechts hij, die uwe stille aandoeningen zal kunnen wedergeven, zal ook den indruk kunnen beschrijven, door het verhaal des dichters gemaakt.

Doch genoeg van de kunst, die daarom vooral kunst was, omdat zij niet met zich-zelve bezig, zich liet leiden door het reine menschengevoel, dat haar bezielde. Ja de dichter heeft ons dengd geleerd. Godsvrucht, ootmoed, de rijkdom van een eenvoudig en eerlijk hart, in tegenstelling gebragt met de dwaasheid van een verharden trots, en het geheel beheerscht door eene groote Godsgedachte — dit was de stof van het verhaal, en zeker ook bij velen de indruk, die sterker was, dan al het andere. Of het zaad nog vrucht zal dragen hier of daar? Dat „zwarte ding” in het hart, hetwelk den trotschen Hannes tot een duivel was, zal ook bij velen onzer wel niet ontbroken hebben. Zoo het even zwart bleef zal het wel niet aan den prediker liggen. Wij hebben door geene bijkomende overwegingen den indruk willen verminken, dien de dichter op ons en velen heeft gemaakt. Het wezen van zijn talent bestaat in de uitoefening van de nederigheid en den eenvoud, dien hij heeft geschilderd, en wij vreezen niet het te beschadigen, door hulde te doen — aan de waarheid.

Burgerlijke Stand.

Van den 11 tot en met den 17 Februarij 1858.

BEVALLEN: M. Rosier, geb. Cornelisse, Z. — F. Dekker, geb. Booda, Z. — M. Jo, geb. Frankhuizen, D. — M. E. van Leeuwen, geb. Wijnbeek, D. — S. E. de Munck, geb. Polt, Z. — G. Penseel, geb. van Welsen, Z. levenl. — J. M. C. Perrin, geb. Kropff, D. — C. Kling, geb. van Es, D. — J. Bekkering, geb. van der Heemst, D. — J. van der Tuin, geb. Gysman, Z. — J. Nieuwenhuizen, Z. — C. van Nieuwkerk, geb. van Roon, Z. — A. Kok, geb. Derogé, Z. — E. M. van der Zanden, geb. Lambooy, D. — J. Zitman, geb. Webbers, Z. — C. Laman, geb. Steenstraten, D. — A. A. van der Kamp, geb. Lodenstyn, Z. — E. van Gelderen, geb. van Kleef, Z. — S. M. Greutz Lechleitner, geb. van der Waard, Z. — J. A. Combee, geb. Bolland, D. en Z. tweel. — G. van Duuren, geb. Schregel, D. — C. Montagne, geb. van der Waals, D. — S. Planderhyn, geb. Wassenburg, Z. — W. K. Bezie, geb. Wagemans, Z. — A. Vogel, geb. Jobse, D. — M. de la Rie, geb. Tasseur, D. en Z. tweel. — J. H. Steffer, Z. — M. Beunk, geb. Vink, D. levenl. — J. Maaswijk, geb. Carton, D. — J. C. Delfos, geb. Stiva, Z. — M. S. van Dissel, geb. Booda, D. — M. van Harteveld, geb. Niemeijer, D. — A. van Haarlem, geb. van Putten, D. — J. van Duuren, D. — M. van der Zeeuw, geb. Bakker, D. — S. Versteeg, geb. Marsman, Z. — M. C. van Velsen, Z. — M. W. Plu, geb. van Es, Z.

GEHUWD: J. J. van Leeuwen, Jm. en A. Koetswagen, Wed^e. — A. F. Fiolet, Wed^r. en M. C. Beenhouwer, Jd. — H. van der Kaay, Jm. en E. van der Baan, Wed^e. — W. Swaan, Wed^r. en J. Noest, Jd. — J. W. Blankwaardt, Wed^r. en G. van der Worm, Jd. — J. D. van Wijk, Jm. en C. A. Bolland, Jd.

OVERLEDEN: H. A. Bernard, Z., 6 m. — A. M. Wagemans, D., 6 m. — L. J. C. Sandifort, geb. de Coningh, 67 j. — T. Lorié Pz., 75 j. — J. van Wijk, 56 j. — T. B. J. van Straaten, 47 j. — J. J. van Nieuwenburg, Z., 1 j. en 11 m. — H. Korenhof, 45 j. — Mª Josepha Smits, 30 j. — J. Wagemans, 59 j. — Z. Kriek, 38 j. — J. Bolstier, geb. van Heusden, 67 j. — J. M. van der Voorden, D., 3 m. — M. van den Burgh, D., 9 m. — Apol^a Buis, 63 j. — G. van Rossen, D., 3 m. — F. Nederberger, Z., 4 m. — M. van der Bilt, D., 7 w. — J. A. Capteyn, geb. Peterse, 78 j. — E. Viele, D., 7 w. — A. Hoonhout, geb. Damman, 64 j. — H. J. Koelser, Z., 2 m. — C. P. Slijger, D., 3 j. en 10 m. — G. Teljeur, Z., 10 m.

KERKNIEUWS.

Te Overschie is tot pred. bij de herv. gemeente beroepen ds. J. W. Felix, cand. te den Haag.

ADVERTENTIEN.

Ondertrouwd:

A. COUVÉE Az.,

beroepen Predikant te Schoonrewoerd,

EN

A. W. IPPIUS FOCKENS.

SNEEK, 16 Februarij 1858.

Getrouwd: JOHANNES MARINUS NELL,

EN

JOHANNA WILHELMINA MARGARETHA van LOENHOFF,

ROTTERDAM, 17 Februarij 1858.

Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, E. G. van HEUKELOM, geliefde Echtgenoote van

Amsterdam, 16 Februarij 1858. J. van HEUKELOM.

Eenige kennisgeving.

Heden ontving ik de allersmartelijkste tijding, dat mijn geliefde Echtgenoot, de Heer J. KRUKLAND, door een noodlottig toeval overleden is.

LEYDEN, 16 Februarij 1858. J. G. van EE, Wed^e. J. KRUKLAND.

Op uitdrukkelijk verlangen van den Overledene zullen geene uiterlijke teekenen van rouw worden aangenomen.

De Ondergeteekenden betuigen hunnen hartelijken dank voor de vele bewijzen van deelneming, hun betoond bij de voltrekking van hun huwelijk.

W^M. van GEER, DHz.

LEYDEN, 18 Februarij 1858. N. van GEER, VISSER.

VEREENIGING VOOR CHRISTELIJKE BELANGEN.

Op Maandag 22 Februarij 1858, zal D^s. L. J. van RHIJN, van *Wassenaar*, in de ZAAL, Noordeinde, Wijk I. N°. 29, des avonds ten *half acht* ure, eene **VOORLEZING** houden over

De Bijbel, het Boek der Volken.

Toegang-Billetten zijn à 25 Cents te verkrijgen bij den Boekhandelaar A. A. RENSINK, op de Breedestraat.

☞ Voor de Leden zijn bij het Bestuur Toegang-Billetten te bekomen à 10 Cents, om aan minvermogenden uit te deelen.

Wed. VAN HAANSBERGEN EN DUTILH,

IN

BRANDSTOFFEN, BINNEN- EN BUITENLANDSCHE BIEREN,

Bloemmarkt, Wijk IV. N°. 156 en Apothecarsdijk Wijk VI. N°. 32,

bevelen zich bij voortduring minzaam aan tot het leveren van Engelsche, Belgische en Pruissische Steenkolen, puike Gaz-Coke, Turf en Hout, alsmede **Engelsche Vuurmakers**, verder tot al datgene wat tot het vak van Brandstoffen behoort. Voorts zijn zij ruim voorzien van Engelsche, Beijersche en Hollandsche **Winter-Bieren**, in onderscheidene soorten tot zeer billijke prijzen.

Théâtre à Leide.

Première Représentation donnée par la Troupe du Théâtre Royal Français, de la Haye, sous la direction de M^r. A. COMBETTES.

Le MARDI 23 FÉVRIER 1858. **Le Chevalier du Guet**, Comédie en deux Actes, par M^r. LOCKROY. **La Rue de la Lune**, Vaudeville en un Acte, par MM. VARIN et BOYER. **Croque-Poule**, Vaudeville en un Acte, par M^r. ROSIER.

Ordre du Spectacle: 1e. *Croque-Poule*, 2e. *Le Chevalier du Guet*, 3e. *La Rue de la Lune*.

On commencera à six heures et trois quarts.

Prix des Places: Loge *f* 2.— Parterre *f* 1.20. Galerie *f* 0.60.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG 17 Februarij.

		Laagste koers.	Hoogste koers.	Gesloten.
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	64 1/16	64 5/8	64 5/16
Dito Certificaten	3	76 5/8		
Dito dito	4	98	98 1/16	
Amortisatie Syndicaat	3½	91½		
Handelmaatschappij	4½	136½	137	136½
O. I. Leening	4	98	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	4½	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	4½	100	—	—
BELGIE	2½	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	3½	—	—	—
Dito dito	4½	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	—	—	—
Dito dito	4½	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1½	26 1/16	26 5/16	26 3/16
Dito Obligatiën	3	44	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	37 5/8	37 13/16	37 3/4
Bewijzen Coupons		5¼	—	—
PORTUGAL, te Londen	3	46	46 1/16	45 15/16
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	104	—	—
Dito dito 1828 en 1829	5	—	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	5	91½		
Dito 1840	4	85 3/16	85¼	85 3/16
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	84	—	—
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 300	150	150½	—
Dito Obligatiën	4 pCt.	78	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à 4	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll	5	—	—	—
Dito	2½	82		
Dito Metall.	5	78¼	78½	78
Dito Nieuwe	5	88		
Dito 1847	2½	38	38 7/16	38 7/16
BRAZILIË, 1824. 100 £	5	99		
SARDINIË	5	100		
PERU, Geldleening 1854	4½	31	31 1/16	31
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	4½	19	19 11/16	19 5/16
GRENADA, Obligatiën	3	16	16	
MEXICO, Obligatiën 1851	3			
N.-AMERIKA, Bankactiën				
Grieken 5.				

Koers van het Geld: Beleening 4½ pCt. Prolongatie 4 pCt. Wissel-Disconto 4½.

Te Leyden, ter Boekdrukkerij van J. G. DRABBE.